

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВознавство»

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	161 Хімічні технології та інженерія
Освітня програма	Хімічні технології та інженерія
Заняття:	Протягом однієї чверті 2021-2022 н.р.
Лекції	2 години на тиждень згідно розкладу
Практичні	1 година на тиждень згідно розкладу
Кількість кредитів	3
Мова викладання	Українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:
<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=3303>

Інформація про викладача

Прізвище, ім'я, по батькові	Тюря Юлія Іванівна
Науковий ступінь	Кандидат технічних наук
Вчене звання	Доцент
Посада	Доцент кафедри цивільного, господарського та екологічного права НТУ «Дніпровська політехніка»
Контакти	Роб.тел. 0562-373-07-88; моб: 050-650-91-85
E-mail	tyurya.j.i@nmu.one
Профайл	http://cgp.nmu.org.ua/ua/vykl.php
Персональна сторінка	https://orcid.org/0000-0001-7732-3535
Консультації	ауд.10/313, 2 години на тиждень (згідно графіку індивідуальних консультацій, що розміщений на інформаційному стенді кафедри)
Місце	Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», кафедра цивільного, господарського та екологічного права, 49005 м. Дніпро, пр. Дмитра Яворницького, 19; 10 корпус, 3 поверх, ауд. 313
Онлайн-консультації	електронна пошта (щоденно, окрім вихідних і святкових днів) tyurya.j.i@nmu.one

1. Анотація до курсу

Знання з права необхідні для набуття правового виховання і базової правової освіти.

Розуміння основ конституційного, трудового, цивільного, кримінального, адміністративного та інших галузей права, вивчення яких передбачене програмою курсу, стає необхідною умовою життєдіяльності кожного громадянина України та сприяє розбудові правової демократичної держави.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – формування системи знань з основ теорії держави і права та провідних галузей національного права України (конституційного, адміністративного, цивільного, трудового, кримінального тощо).

Завданням навчальної дисципліни є надання студентам систематичних знань з юридичних наук, виховання в них поважного ставлення до Конституції, законів та підзаконних актів України. Засвоєння специфічної фахової термінології, певного правового мінімуму знань з конституційного, цивільного, сімейного, трудового, адміністративного, кримінального права України – неодмінна передумова майбутньої професійної діяльності фахівця в обставинах сучасного економічного життя.

3. Результати навчання

Шифр	Зміст результатів навчання за освітньою програмою	Шифр (ДРН)	Зміст дисциплінарних результатів навчання (ДРН)
ПР12	Розуміти принципи права і правові засади професійної діяльності	ДРН1-35	Знати походження держави та причини її утворення, функції держави, механізм та форми держави, поняття державного правління, територіального устрою та політичного режиму, співвідношення особи та держави, поняття та ознаки правової держави
		ДРН2-35	Формувати знання з питань державно-правового життя в сучасній Україні, високу правову культуру, професійну етику, глибоку повагу до права і соціальних цінностей, гарантії забезпеченні прав, свобод і законних інтересів людини і громадянина
ПР10	Обговорювати результати професійної діяльності з фахівцями та нефахівцями, аргументувати власну позицію Розуміти принципи права і правові засади	ДРН3-35	Знати загальну характеристику галузей права (адміністративного, цивільного, трудового, кримінального, екологічного законодавства)
		ДРН4-35	Тлумачити основні правові поняття, аналізувати соціально-значущі проблеми і процес їх правового вирішення, кваліфіковано використовувати методи права в різних видах професійної діяльності

	професійної діяльності	ДРН5-35	Визначати необхідний закон чи інший нормативно-правовий акт, у ньому – відповідну норму, і правильно застосувати у практичній діяльності
		ДРН6-35	Визначати способи реалізації суб'єктивних екологічних прав та юридичних обов'язків у сфері використання природних ресурсів і охорони довкілля

4. Структура курсу

Види та тематика навчальних занять	
ЛЕКЦІЇ	
Тема 1. Основи теорії держави та права	
1. Основні закономірності виникнення держави та права	
2. Основні теорії походження держави	
3. Загальна характеристика держави і державної влади	
4. Поняття і класифікація функцій держави	
5. Форми здійснення функцій держави	
6. Особа, суспільство, держава	
Тема 2. Загальне поняття права. Норми права. Правовідносини. Правова поведінка. Юридична відповідальність	
1. Зв'язок права і держави	
2. Поняття і ознаки права	
3. Функції права	
4. Поняття, ознаки і види соціальних норм. Право в системі соціальних норм	
5. Система права та її структурні елементи	
6. Форми (джерела) права	
7. Нормативно-правові акти	
8. Правові відносини. Юридичні факти	
9. Правова поведінка. Правопорушення	
10. Юридична відповідальність: поняття, мета, ознаки та види. Підстави юридичної відповідальності	
Тема 3. Основи конституційного права України	
1. Поняття конституційного права України, його предмет та методи. Конституційно-правові норми та конституційно-правові інститути	
2. Конституція як Основний закон суспільства та держави	
3. Загальні засади конституційного ладу України	
4. Конституційно-правовий статус людини та громадянина в Україні	
Тема 4. Основи адміністративного права України	
1. Поняття, предмет, метод і структура адміністративного права України	
2. Норми та джерела адміністративного права, адміністративно-правові відносини	
3. Поняття і сутність державного управління та його співвідношення з виконавчою владою	
4. Адміністративно-деліктне право	
5. Адміністративні стягнення та інші заходи адміністративної відповідальності	
Тема 5. Основи цивільного права України	
1. Поняття, принципи, функції і система цивільного права України	
2. Цивільні правовідносини: поняття, склад, види, підстави їх виникнення, зміни та припинення	
3. Суб'єкти цивільних правовідносин	
4. Об'єкти цивільних правовідносин	

Види та тематика навчальних занять
ЛЕКЦІЇ
5. Поняття і форми права власності в Україні. Суб'єкти права власності та захист їх прав
6. Цивільно-правові договори
7. Загальна характеристика спадкування. Види спадкування
8. Цивільно-правова відповідальність
Тема 6. Основи трудового права України
1. Поняття трудового права та трудових правовідносин
2. Трудовий договір
3. Поняття і види робочого часу і часу відпочинку
4. Заробітна плата
5. Трудова дисципліна і відповідальність працівників
Тема 7. Основи кримінального права України
1. Поняття, предмет, метод та система кримінального права
2. Кримінальна відповідальність
3. Поняття неосудності та її критерії, обмежена осудність
4. Стадії кримінального правопорушення
5. Покарання та його види
Тема 8. Основи екологічного права України
1. Право природокористування: поняття й види
2. Принципи права природокористування
3. Права та обов'язки природокористувачів
4. Підстави виникнення і припинення відносин природокористування
5. Поняття та підстави юридичної відповідальності за екологічні правопорушення
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ
1. Основи конституційного права України
2. Основи адміністративного права України
3. Основи цивільного права України
4. Основи трудового права України з урахуванням особливостей професійної діяльності за спеціальністю
5. Основи кримінального права України
6. Формування екологічної культури майбутніх інженерів-хіміків

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

Спеціально обладнана проектором аудиторія 10/307 або 10/310 для проведення лекційних та практичних занять.

Для навчання необхідно мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом.

Студент повинен мати активований акаунт університетської пошти (student.i.p@nmu.one) на Office 365 та бути зареєстрованим у СУДН «Moodle» на дистанційний курс з навчальної дисципліни «Правознавство».

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	Відмінно
75 – 89	Добре
60 – 74	Задовільно
0 – 59	Незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної й індивідуальної робіт складатиме не менше 60 балів.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	усне опитування, бліц-опитування, тестування методи: евристичних питань, пояснювально-ілюстративний, частково-пошуковий, діалогового спілкування	підсумкове тестування виконання практичних завдань	визначення загальної кількості балів за результатами поточних контролів; підсумкове тестування під час заліку та виконання практичних завдань
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання практичних завдань метод «навчаючи, вчуся», робота в малих групах, кросворд		
	індивідуальне завдання	виконання завдання під час самостійної роботи		

6.3. Критерії оцінювання за відповідний вид навчальної діяльності студента

Оцінювання з курсу навчальної дисципліни «Правознавство» здійснюється з урахуванням розподілу отриманих балів за відповідний вид навчальної діяльності студента:

- ✓ поточне тестування за кожною темою;
- ✓ участь у форумі, аудиторна робота та виконання певних завдань на практичних заняттях;

✓ самостійна робота, зокрема контрольні завдання за темами навчальної дисципліни;

✓ підготовка рефератів за темами дисципліни або індивідуального завдання у вигляді презентації з урахуванням специфіки сфери професійної діяльності.

Тестування – це метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із навчальної дисципліни. **Тестування** з навчальної дисципліни «Правознавство» здійснюється за кожною темою.

Вебфорум або просто Форум – інтернет-ресурс, популярний різновид спілкування в інтернеті, для проведення дискусій, на якому користувачі обмінюються досвідом та ідеями з певної заданої теми.

В рамках навчальної дисципліни «Правознавство» передбачено **проведення форуму за певними темами** та **виконання практичних завдань на практичних заняттях**. За умови очного навчання практичне заняття за кожною темою проводиться з поділом групи на малі групи для створення дискусії.

Самостійна робота студента (СРС) є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Самостійна робота включає:

◆ попереднє опрацювання інформаційного забезпечення за всіма видами навчальних занять;

◆ самостійне опрацювання теоретичних питань курсу;

◆ розв'язання завдань самоконтролю опанування дисциплінарними результатами навчання відповідно до робочої програми дисципліни

Метою СРС є засвоєння навчальної дисципліни в повному обсязі і послідовне формування у студентів самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця. У ході самостійної роботи студент має перетворитися на активного учасника освітнього процесу, навчитися свідомо ставитися до опанування теоретичних і практичних знань, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі.

Самостійна робота розрахована на доповнення тих знань, які були отримані на лекції, роботу зі спеціальною літературою, орієнтування студентів на детальне вивчення тих положень національного законодавства України, які вони будуть використовувати у практичній діяльності.

Самостійною роботою студента в рамках вивчення навчальної дисципліни «Правознавство» є **виконання контрольних завдань** за темами навчальної дисципліни та **підготовка індивідуального завдання** (рефератів за темами дисципліни або однієї презентації).

Індивідуальні завдання студентів з навчальної дисципліни включають виконання розрахункових, графічних, розрахунково-графічних робіт, есе, рефератів, презентацій, оформлення звітів, аналіз практичних ситуацій, підготовка реферативних матеріалів із фахових публікацій, курсових проєктів (робіт), кваліфікаційних робіт, власні дослідження до конференцій, участь в олімпіадах тощо. Індивідуальні завдання сприяють більш поглибленому вивченню студентом теоретичного матеріалу, формуванню умінь використання

знань для вирішення відповідних практичних завдань, підвищення рівня підготовки і розкриття індивідуальних творчих здібностей.

Студенту пропонується на власний розсуд обрати індивідуальне завдання самостійної роботи або підготовка рефератів за кожною темою, які оцінюються кожний окремо по 2 бали, або підготувати презентацію, використовуючи норми чинного законодавства та розуміння специфіки професійної діяльності за відповідною галуззю знань/спеціальністю, з вирішення проблемної ситуації, яка може складатися у процесі діяльності, або виконання індивідуального завдання з урахуванням особливостей майбутнього фаху, що буде оцінено у 14 бали.

У таблиці наведено розподіл максимальної кількості балів за певний вид навчальної роботи студента за темами навчальної дисципліни

Розподіл балів за видами навчальної роботи студента

Теми	Індивідуальне завдання /презентації	Самостійна робота (контрольні завдання)	Поточне тестування	Участь у форумі	Аудиторна робота на заняттях
1.	-	-	2,4	-	15
2.	2	-	8,8	-	
3.	2	1	6,0	1	
4.	2	1	9,2	1	
5.	2	1	13,2	1	
6.	2	1	10,4	1	
7.	2	1	9,0	1	
8.	2	1		1	
Разом	14,0	6,0	59,0	6,0	100

Загальна оцінка з навчальної дисципліни «Правознавство» визначається за накопичувальною системою, тобто сума всіх балів, отриманих за виконання певного виду робіт студента. Максимальна кількість балів з курсу навчальної дисципліни складає 100 балів.

Індивідуальне завдання оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Викладач, враховуючи досягнення здобувача з дисципліни, його системну та активну участь і роботу на платформі MOODLE, може додати 0-15 балів. Також можна отримати додатковий 1 бал, надавши відповідь на питання щодо Вашого враження стосовно курсу навчальної дисципліни «Правознавство».

Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)	<p>Диференційований залік відбувається у письмовій формі, складається з теоретичної та практичної частин.</p> <p>Теоретична частина навчального курсу "Правознавство" передбачає проходження студентом підсумкового тестування.</p> <p>Кількість питань – 36. За кожен вірну відповідь на питання студент отримує 2 бали.</p> <p>Максимальна кількість балів за підсумкове тестування складає 72 бали.</p> <p>Практична частина заліку передбачає формування схем.</p> <p>Загальна кількість схем - 4.</p> <p>Вірно сформована схема оцінюється у 7 балів.</p> <p>Максимальна кількість балів за вірно сформовані схеми становить 28 балів.</p> <p>Максимальна кількість балів за диференційований залік складає 100.</p>
--	---

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність студентів є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі).

Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка". http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення студентом академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика.

Студенти повинні мати активовану університетську пошту та бути зареєстрованими у СУДН «Moodle» на дистанційний курс з навчальної дисципліни «Правознавство».

Обов'язком студента є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Office 365.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком студента є робота з дистанційним курсом «Правознавство» (www.do.nmu.org.ua).

Усі письмові запитання до викладача стосовно курсу мають надсилатися на університетську корпоративну електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.

7.4. Відвідування занять.

Для студентів денної форми навчання відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності студент має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо студент захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. Студентам, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших студентів, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби). Семінарські заняття не проводяться повторно, ці оцінки

неможливо отримати під час консультації. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність або в період епідемій) навчання може відбуватись дистанційно – в онлайн-формі, за графіком, за погодженням з викладачем.

7.5. Бонуси. Студенти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій, отримують додатково 3 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.

7.6. Участь в анкетуванні. Наприкінці вивчення курсу студентам буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети на платформі MOODLE (5 питань). Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Правознавство».

Також можна отримати додатковий **1 бал**, надавши відповідь на питання щодо Вашого враження стосовно курсу навчальної дисципліни «Правознавство».

8. Ресурси і література:

8.1. Основна рекомендована література

1. Правознавство – Київ.: Юрінком Інтер, 2000. – 638 с.
2. Правознавство – Київ.: Укр. інформаційно-правовий центр, 2002. – 385 с.
3. Правознавство – К.: Юрінком Інтер, 2002. – 735с.
4. Правознавство – Київ.: Слово, 2003. – 287 с.
5. Правознавство – К.: Знання-Прес, 2004. – 436 с.
6. Атамась Г. О., Шелепов А. П., Якутка А. М. Правознавство / Атамась Г. О., Шелепов А. П., Якутка А. М. -Львів.: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2004. – 251 с.
7. Правознавство – К.: Знання, 2006. – 350 с.
8. Основи правознавства: Навчальний посібник / За заг. ред. Венедіктової І.В., Кагановської Т.Є. – Х., 2007. – 349с.
9. Кириченко В.М. Правознавство: Модульний курс. – К.: Центр учбової літератури, 2007 – 328 с.
10. Дрожжина С. В. Основи правознавства: Наочний довідник. – К.; Х.: Веста, 2007. – 120 с.
11. Килимник І. І. Правознавство : навч. посіб. / І. І. Килимник, Т. А. Коляда, А. В. Науменко; Харк. нац. ун-т. міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х. : ХНУМГ, 2014. – 308 с.
12. Правознавство: Підручник для студентів ВНЗ/ Кол. авторів. Черкаси, 2019. 686 с.

8.2. Додаткова рекомендована література

1. Збірник законів України до курсу «Правознавство» [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. : [у 2 т.] / [упоряд. В. М. Кириченко, Ю. В. Кириченко] ; Запоріж. нац. техн. ун-т. – Запоріжжя : ЗНТУ, 2013. Т. 1. – 2013. – 343 с., Т. 2. – 2013. – 243 с.
2. Поліщук М. С. Правознавство [Текст] : навч. посіб. для студентів неюрид. спец. ВНЗ / М. С. Поліщук, М. І. Логвиненко. – Харків : Право, 2014. – 106 с.
3. Поліщук М. С. Правознавство [Текст] : навч. посіб. для студентів неюрид. спец. ВНЗ / М. С. Поліщук, М. І. Логвиненко. – Харків : Право, 2014. – 106 с.
4. Веніславський, Ф. В. Конституційне право України в схемах і таблицях [Текст] : навч. посіб. для студентів юридичних вузів та факультетів / Ф. В. Веніславський. - Харків : Право, 2014. - 376 с.
5. Цивільне, господарське та господарське процесуальне право у запитаннях і відповідях (практичний курс) [Текст] : [практ. посіб.] / [упоряд.: В. І. Борисова та ін.]. - Х. : Право, 2013. - 175 с.
6. Іншин М. І. Трудове право України [Текст] : підручник / М. І. Іншин, В. І. Щербина. - Х. : Діса плюс, 2014. - 499 с.
7. Матвеев П. С. Цивільне право (в схемах) [Текст] : навч. посіб. / П. С. Матвеев, В. І. Бірюков ; Нац. акад. внутр. справ. - К. : Алерта, 2013. - 255 с.
8. Екологічне право [Текст] : підручник / [Г. В. Анісімова та ін.] ; за ред. проф. А. П. Гетьмана ; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». - Х. : Право, 2013. - 431 с.

8.3. Інформаційні ресурси

1. www.rada.gov.ua
2. Конституція України: Основний Закон України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №30.
3. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-41.
4. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18.
5. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. // ВВР України. – 2002. - № 3.
6. Кодекс України про надра від 27.07.1994 р. // ВВР України.- 94 р. - №36.
7. Лісовий кодекс України від 21.01.1994 р. // ВВР України. – 94 р. - №17.
8. Водний кодекс України від 06.06.1995 р., № 213/95-ВР // ВВР України. – 1995 р. - №24.
9. Кримінальний кодекс України від 5 травня 2001 р. // Відомості ВР України, 2001 р.
10. Кодекс України про адміністративні правопорушення України від 7 грудня 1984 р. // Відомості ВР УРСР, 1984 р.- № 51, стаття 1122, Глава 7 – адміністративні правопорушення у сфері охорони природи, використання природних ресурсів, охорони культурної спадщини.

11. Про охорону навколишнього природного середовища. Закон України від 25 червня 1991 р. // ВВР України. – 1991 р.